
Hospitalinių infekcijų ir antimikrobinio atsparumo valdymo teisinis reglamentavimas Lietuvoje ir naujos iniciatyvos Europoje

Nerija Kuprevičienė
SAM

2014-11-18

Europos supratimo apie antibiotikus diena

Turinys

- Koordinavimas tarptautiniu lygiu
- Teisinis reguliavimas Lietuvoje ir iniciatyvos pagal hospitalinių infekcijų ir antimikrobinio atsparumo valdymo sritis
- Išvados

Koordinavimas

Europos Sąjungoje

Europos Parlamentas ir Taryba / Europos Komisija

ET rekomendacija dėl teisingo antimikrobinų medžiagų vartojimo medicinoje (2002/77/EC)

ET ir EP sprendimas dėl didelių tarpvalstybinių grėsmių (apimantis sprendimą dėl užkrečiamųjų ligų epidemiologinės priežiūros ir kontrolės tinklo Bendrijoje sukūrimo (2119/98/EB))

Pasaulyje

Pasaulio sveikatos organizacija

Pasaulinė antimikrobinio atsparumo sustabdymo strategija (WHO/CDS/CSR/DRS/2001.2)

PSO regioninio Europos komiteto Europos antimikrobinio atsparumo veiklos planas (2011)

Epidemiologinės priežiūros ir stebėsenos koordinavimas

- Duomenys būtini situacijos įvertinimui ir sprendimų priėmimui
- Privalomi epidemiologinės priežiūros objektai
- Specialiosios sveikatos problemos
  - Antimikrobinis atsparumas
  - Hospitalinės infekcijos
- Atvejų apibrėžimai (2012)

ET ir EP sprendimas dėl didelių tarpvalstybinių grėsmių
perkeltas į Lietuvos teisės aktus

EK sprendimas, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2002/253/EB, nustatantis atvejų (ligų) apibrėžimus, naudotinus pateikiant duomenis apie užkrečiamąsias ligas į Bendrijos tinklą pagal Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 2119/98/EB (2012/506/ES)

tiesioginio taikymo

ELPKC specifiniai tinklai specifinių sveikatos problemų epidemiologinei priežiūrai ir stebėsenai

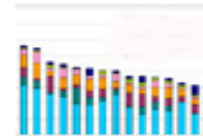
- Antimikrobinio atsparumo EARS-Net
- Antibiotikų suvartojimo ESAC-Net
- Hospitalinių infekcijų epidemiologinės priežiūros HAI-Net

Antimicrobial resistance interactive database (EARS-Net)

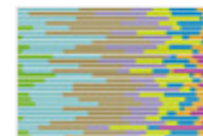
Occurrence and spread of antimicrobial resistance in Europe.

Antimicrobial consumption interactive database (ESAC-Net)

Antimicrobial consumption, in the community and the hospital sector in Europe.

Point prevalence survey interactive database (HAI-Net PPS)

Healthcare-associated infections and antimicrobial use in acute care hospitals.

Specialistų kompetencijos didinimas

- Mokymai
- Konferencijos
- Tinklų atstovų susitikimai
- Techniniai dokumentai ir mokslo patarimai

The screenshot displays the ECDC website interface. At the top left is the ECDC logo, a globe with the text 'ecdc' and 'EUROPEAN CENTRE FOR DISEASE PREVENTION AND CONTROL'. To the right of the logo is the text 'European Centre for Disease Prevention and Control'. Further right is a search bar with a 'Search...' input field and a 'Go to Extranet' button. Below the header is a green navigation bar with the following menu items: Health Topics, Publications, Data & Tools, Activities, About, and News & Media. The main content area shows the breadcrumb path: 'You are here: Portal Home > English > News & Media > Events > Upcoming events'. On the left is a vertical sidebar menu with the following items: News, Press releases, Epidemiological updates, Scientific advances, Public health developments, Events, Upcoming events (highlighted), Past events, Photo gallery, and ECDC TV. The main content area is titled 'Upcoming events' and features a list of events. The first event is 'Healthcare Infection Society (HIS) Conference 2014', held in Lyon, France, from 16 Nov 2014 to 18 Nov 2014. Below the event list are social media sharing icons for Twitter, Facebook, LinkedIn, YouTube, and Google+. The page also includes a 'Contact' link and a 'Site map' link in the top right corner.

Specialistų ir visuomenės budrumas ir supratimas

European Centre for
Disease Prevention and Control

Health Topics

Publications

Data & Tools

HIGHLIGHTS

West Nile fever

Latest on infectious disease outbreaks

Ebola outbreak in West Africa

Respiratory Tract Infections

European Antibiotic Awareness Day

European Antibiotic
Awareness Day
Resistance to last-line antibiotics
continues to cause concern

PUBLICATIONS

E
M
T
E
E
E
E

Media centre Publications Countries Programmes About WHO Search

World Health Day

World Health Day – 7 April 2011

Antimicrobial resistance: no action today, no cure tomorrow

Antimicrobial resistance is not a new problem but one that is becoming more dangerous, urgent and consolidated efforts are needed to avoid regressing to the pre-antibiotic era.

For World Health Day 2011, WHO

introduced a six-point policy package to combat the spread of antimicrobial resistance.

Support World Health Day 2011

Support using Twibbon

World Health Day in the regions

- WHO African Region
- WHO Region of the Americas
- WHO South-East Asia Region
- WHO European Region
- WHO Eastern Mediterranean Region
- WHO Western Pacific Region

News

Discussions for World Health Day

-
- Teisinis reguliavimas Lietuvoje ir iniciatyvos pagal hospitalinių infekcijų ir antimikrobinio atsparumo valdymo sritis

Tarpsektorinis koordinavimas ir bendradarbiavimas

Nacionaliniame lygmenyje

- Ekspertų grupė antimikrobiniais preparatams atsparių mikroorganizmų atsiradimo ir plitimo prevencijos klausimams spręsti ir jos nuostatai
  - SAM 201-05-13 įsakymas Nr. V-562

- Antimikrobiniais preparatams atsparių mikroorganizmų plitimo prevencijos 2008-2014 metų programa
  - SAM 2007-11-15 įsakymas Nr. V-922

- Nacionalinės antimikrobinio atsparumo valdymo programos projektas 2015 m.

Tarpsektorinis koordinavimas ir bendradarbiavimas

Regioniniame lygmenyje

- Regioninio AMR valdymo modelis
  - Sukurta grupė, koordinuojama VSC, įtraukianti TLK, VSB, savivaldybės, universitetų, APSĮ atstovus
- Klaipėdos regione
- Regioninio modelio diegimas visose apskrityse
  - Parengtas teisės akto projektas (aprašas)

Hospitalinių infekcijų epidemiologinė priežiūra

Hospitalinių infekcijų epidemiologinė priežiūra ir valdymas

SAM 2008-11-14 įsakymas Nr. V-1110

- Privalomas paplitimo tyrimas (ligoninėms)
- Privaloma HI registracija RITS
- Privaloma OŽI registracija chirurgijos skyriuose

Atvejų apibrėžtys

EK sprendimas, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2002/253/EB, nustatantis atvejų (ligų) apibrėžimus, naudotinus pateikiant duomenis apie užkrečiamąsias ligas į Bendrijos tinklą pagal Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 2119/98/EB (2012/506/ES)

Atsparumo antimikrobiniams preparatams stebėseną ir laboratorijos pajėgumai

---

- Dėl kliniškai ir epidemiologiškai svarbių mikroorganizmų atsparumo antimikrobiniams vaistams stebėsenos ir duomenų apie mikroorganizmų atsparumą antimikrobiniams vaistams rinkimo, kaupimo, analizės ir informacijos pateikimo tvarka
  - SAM 2013-12-18 įsakymas Nr. V-1194

- Patogeninių bakterijų, nustatytų asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų laboratorijose, identifikavimo ir tipavimo tvarka
  - SAM 2009-05-21 Nr. V-385

- Nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros laboratorija
  - Atsparumas antibakteriniams preparatams
  - Be to - jautrumas antivirusiniams vaistams (ŽIV, hepatitas B, gripas)

Antibiotikų suvartojimo stebėseną

- antibiotikų vartojimo duomenys iš VVKT gauti didmenininkų duomenys apie antibiotikų pardavimus (bendri, ligoninėms, vaistinėms)
- SAM įsakymo projektas - Antimikrobinių vaistinių preparatų vartojimo stebėsenos tvarkos aprašas
  - Bendras antibiotikų suvartojimas (VVKT duomenys)
  - Kompensuojamųjų antibiotikų suvartojimas (VLK duomenys)
  - Antibiotikų suvartojimas ligoninėse (ligoninių duomenys)
- Papildomas informacijos šaltinis - tyrimai, projektai

Infekcijų kontrolė asmens sveikatos priežiūros įstaigose

- Higienos normos, patvirtintos SAM įsakymais –
  - HN 47-1, HN 47, HN 66
- Asmens sveikatos priežiūros įstaigų, teikiančių stacionarines asmens sveikatos priežiūros paslaugas, vertinimo rodiklių sąrašas
  - SAM 2012-11-29 įsakymas Nr. V-1073

Mokymas ir gyventojų švietimas

- Kompetentingos institucijos – Higienos institutas, Nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros laboratorija, kt.
- Skatinimo racionaliai vartoti vaistus 2014-2017 metų priemonių plano projekte numatyti:
  - Kvalifikacijos tobulinimo kursai ir seminarai specialistams
  - Informacija visuomenei
  - Europos supratimo apie antibiotikus diena

Kitos intervencijos, mažinančios mikroorganizmų atsparumą – netiesioginis intervencijų poveikis

---

- Nacionalinė imunoprofilaktikos programa
  - Nuo 2014 m. spalio 1 d. į Lietuvos Respublikos vaikų profilaktinių skiepimų kalendorių įtraukti skiepimai nuo pneumokokinės infekcijos

Išvados

- Hospitalinės infekcijos ir mikroorganizmų atsparumas – prioritetinės visuomenės sveikatos problemos pasaulyje ir Europos Sąjungoje
- Būtinąs sisteminiš požiūris
- Daugumoje hospitalinių infekcijų epidemiologinės priežiūros, antimikrobinio atsparumo valdymo ir racionalaus antibiotikų vartojimo sričių numatytas teisinis reguliavimas, kuris turi būti ir toliau tobulinamas
- Siekiant suvaldyti vieną didžiausių visuomenės sveikatos grėsmių būtinos pastangos visose grandyse: nuo piliečio, atsakingai vartojančio antimikrobinis preparatus, iki tarptautinių organizacijų
- Būtiną stiprinti visas atsparumo valdymo ir racionalaus vartojimo sritis, ypač specialistų mokymą, visuomenės švietimą

□ Děkoju už děmesj